

MESURA DE GOVERN

Pla d'Acció Social de Nou Barris

2022-2024

Març 2022

Índex

- 1. Introducció**
- 2. Marc Conceptual**
- 3. Context i Justificació**
- 4. Objectius del Pla d'Acció Social de Nou Barris**
- 5. Eixos estratègics del Pla d'Acció Social de Nou Barris**
- 6. Actuacions del Pla**
- 7. Governança**
- 8. Pressupost**

1. Introducció

L'Ajuntament de Barcelona té com a **prioritat la defensa dels drets socials** i ho aconsegueix destinant una part important del seu pressupost a aquelles partides que van destinades a la garantia dels drets, ja sigui promovent el dret d'accés a l'habitatge, els drets de les persones dependents, o el dret a rebre una educació pública i de qualitat entre d'altres. I ho fa en un marc amb limitacions competencials en el seu desenvolupament, no obstant s'han cercat totes aquelles escletxes i aliances necessàries per tirar endavant nombrosos canvis i impulsos en l'àmbit de l'acció social. Cal destacar a més a més que la pandèmia del COVID no només ha estat una crisi sanitària si no també econòmica, social, de salut mental etc. la qual cosa ens ha posat al davant noves problemàtiques i per tant nous reptes que exigeixen noves formes d'aproximar-se i que obliguen a una nova relació amb l'entorn. La voluntat política també s'expressa en **l'impuls de la innovació social com a base de les polítiques socials que empen l'Ajuntament**.

La innovació social suposa la voluntat de generar solucions específiques als nous reptes i fer-ho de manera més transversal amb relacions de coproducció i codecisió sobre les accions a emprendre. Construir una ciutat inclusiva, igualitària, saludable i justa passa irremediament per la construcció de noves solucions i noves complicitats amb diferents actors i actrius de la ciutat.

Aquest marc general de ciutat té un impacte clar en tots els districtes de la ciutat, i per tant també al districte de Nou Barris. En el període 2015-2019 i de la mà de l'àrea de Drets Socials es va impulsar tot un seguit de mesures que perseguien **l'objectiu de superar les desigualtats socials i pal·liar els efectes de la crisi del 2008 seguida de una onada de polítiques de retallades socials**. Fruit d'aquesta voluntat al maig de 2016 es va realitzar la mesura de govern Pla d'Acció per la Cohesió i els Drets Socials de Nou Barris 2016-2019. Aquesta mesura va elaborar-se de la mà del teixit social i veïnal del districte i va ser un full de ruta per desplegar polítiques socials de caràcter universal i que van suposar que al districte de nou barris es fes efectiva una voluntat política clara per la garantia dels drets. Aquest primer pla va suposar un increment d'un 54,9% de recursos econòmics destinats a drets socials a Nou Barris en el període 2015-2019 i que va suposar l'increment dels professionals als centres de serveis socials, el reforç i ampliació de la renda especial d'infància, l'ampliació dels programes de Salut als Barris, el desplegament de 3 plans de barri o la posada en marxa del sistema de tarifació social a les escoles bressol i l'increment de l'aportació municipal en les beques menjador.

Aquesta forma de fer es consolida en el període següent a on part de les mesures que es van impulsar han continuat estables i d'altres s'han vist encara més impulsades, com per exemple l'extensió del pla de barris a 4 barris més del districte de Nou Barris. No obstant cal tenir present que el període actual ha estat molt influenciat per l'impacte de la pandèmia mundial. La ciutat es va aturar el març del 2020 i va obligar a replantejar formes habituals de fer i endegar noves polítiques davant l'aparició de noves problemàtiques que podien accentuar desigualtats socials. Els aïllaments

imposats per fer front a la pandèmia han fet més evident que mai que cal repensar **com acompanyem millor la ciutadania i com som capaces de fer-ho en una societat cada cop més marcada per la digitalització.** Aquests reptes estan darrere de les noves mesures i actuacions que com a administració s'estan posant en marxa.

D'altra banda la consolidació de polítiques de garantia de drets també ens ha d'obligar a reforçar una forma diferent de fer i entendre les polítiques públiques. Una manera de fer basada en les complicitats i el reconeixement i treball compartit entre institucions, organitzacions i entitats arrelades al territori proper. La dimensió comunitària és la base ineludible del l'acció social. A Nou Barris es compta amb una llarga tradició d'entitats que treballen al territori que han acumulat uns sabers que son la base per a teixir polítiques socials que ens permetin superar desigualtats socials. Aquest experiència és una de les riqueses del districte de Nou Barris i reforçar-lo i aprofundir en les relacions i projectes compartits ens permetrà fer una acció social molt més rica i superadora de desigualtats. En aquest sentit, aquesta mesura també és fruit de les reflexions i treball compartits en diferents trobades amb entitats i serveis del territori, i els aprenentatges compartits en les diferents taules comunitàries repartides pels 13 barris del districte.

Les actuacions del pla estan inclosos, en cinc blocs diferents que reflecteixen aquestes realitats que es donen a Nou Barris: Dret a l'Habitatge, Drets Socials - Acció Social i Inclusió, Educació i Petita Infància, Innovació Social i Digitalització, i Dret al Treball.

Per tot plegat aquesta mesura consolida el treball iniciat en la mesura anterior i s'adapta al context actual tot i reforçant volgudament aquelles dimensions que tenen a veure amb l'accés als serveis, l'acompanyament i el treball comunitari. **A Nou Barris volem continuar aprofundint en un districte i per tant en una ciutat justa, inclusiva, igualitària i saludable.**

2. Marc Conceptual

Els Plans d'Acció Social són documents estratègics que especifiquen les actuacions que es volen dur a terme per tal d'incidir en aquells àmbits on s'expressen les desigualtats socials que tenen un impacte negatiu sobre la vida de les persones. Els plans identifiquen els principals desafiaments socials i estableixen les línies prioritàries d'actuació en un territori, per tal d'abordar-los.

Més enllà de les actuacions que es duran a terme en els diferents àmbits que se especificarà a continuació, la principal aportació d'aquest *Pla* serà introduir una governança interna i externa del Pla que aprofundeixen en una metodologia de treball. Aquesta ha d'aportar una visió transversal en la política social, incorporant la participació del teixit associatiu en la producció i contrast de polítiques públiques.

Des del Districte de Nou Barris i l'Institut Municipal de Serveis Socials es vol treballar l'acció social des d'una aproximació transversal; les desigualtats socials que vivim als nostres barris són multidimensionals. En els darrers temps, les transformacions sociodemogràfiques i econòmiques a la nostra societat han tingut un impacte sobre la configuració de les nostres necessitats socials; han sortit de noves, com aquelles derivades de la bretxa digital, per exemple, o s'han agreujat d'altres, com l'accés a un habitatge assequible.

L'exclusió i les desigualtats socials, per tant, s'expressen de diferents maneres al llarg del cicle de vida de les persones -infància, joventut, envelliment- i estan travessades per altres determinants com la classe social, el gènere o l'origen. Per això és important establir unes línies estratègiques que tinguin en compte les especificitats de cada etapa vital o situació socioeconòmica, mantenint al mateix temps una visió global de l'acció social.

Podem trobar factors de desigualtat i d'exclusió en els diferents àmbits d'actuació del Pla: el sobrecost d'accedir a un habitatge assequible, la precarietat laboral, els ingressos baixos, la distribució desigual dels treballs domèstics i de cures, les situacions de soledat i dependència, la manca de xarxes de suport, l'exclusió digital i com afecta l'estructura d'oportunitats de la població, tenir nivells d'estudis baixos, poc recolzament en el procés d'aprenentatge o una manca d'oportunitats que impedeix l'autonomia i el desenvolupament de les persones en general.

Finalment, és important situar l'acció social en una lògica de drets; les polítiques socials no van adreçades a complir amb un mandat "d'atendre als pobres", sinó de fer valer els drets socials de les persones. En aquest sentit queda molt recorregut en aquells àmbits on existeix una important mancança legislativa històrica que implica una cronificació de les desigualtats. Les polítiques públiques dirigides a uns àmbits concrets estan estretament relacionades amb la regulació d'altres drets i això representa molt sovint un límit en l'impacte que pot tenir l'acció social.

3. Context i Justificació

El Pla és fruit d'un procés llarg de treball i reflexió sobre l'acció social i s'emmarca en un context prolífic de mesures i plans municipals i de districte que s'han de prendre com a principis orientadors. Cal destacar tant les actuacions realitzades com el marc polític a on es desenvoluparà aquest pla.

3.1. Antecedents en la intervenció en el marc de l'acció social a Nou Barris.

A continuació s'assenyalen alguns dels elements que expliquen el marc del Pla d'Acció de Nou Barris 2022-2024.

❖ El Pla per la cohesió i els drets socials de Nou Barris 2016-2019

En el període 2016-2019 es va endegar una mesura que pretenia trencar amb una dinàmica de polítiques retalladores de drets socials i per tant impulsar la inversió social al districte, en sintonia a les polítiques de ciutat. Aquest pla es va dur a terme en bona mesura fruit de la reivindicació del teixit associatiu i reivindicatiu del districte. El *Pla* va introduir una sèrie de mesures per combatre l'augment de les desigualtats al districte, que encara patia l'impacte de la crisi econòmica i financera del 2008. Els resultats d'aquell pla van ser diversos però en destaquem:

- Es va produir un increment d'un 54,9% de recursos econòmics destinats a drets socials a Nou Barris en el període 2015-2019.
- La infància com a col·lectiu prioritari; es va fer reforç de la renda infantil garantida, durant tot el mandat s'han beneficiat 14.538 nens i nens (dotació de 13,9 milions d'euros) Increment d'11,3% en la dotació de beques menjador (el curs 2018-2019 s'han atorgat 4.539 ajuts amb un total de 3,58 milions d'euros).
- Desplegament de tres programes de Pla de Barris (Trinitat Nova, Roquetes i Zona Nord) dotat amb 37 milions d'euros.
- Ampliació del Programa Salut als Barris a 6 barris més del districte (Can Peguera, Canyelles, la Guineueta, Turó de la Peira, Trinitat Nova i Verdum).
- Aposta com mai per la salut mental: Desplegament del Pla de Salut Mental i creació de la Taula de Salut Mental al districte, ampliació del CDIAP-EIPI a la Zona Nord, i posada en marxa de nous serveis destinats a la millora de la salut mental entre els joves (Consulta'm).
- Es van impulsar nous centres al districte: Institut-Escola a Trinitat Nova) i Institut-Escola Antaviana Nou Institut Tecnològic de Barcelona de formació professional a Trinitat Nova.
- Increment de 19 professionals en l'àmbit psicosocial de reforç dels centres educatius.

- Es va reforçar l'Oficina d'Habitatge amb una nova antena a la Zona Nord del districte.
- Es van impulsar les polítiques actives d'ocupació incrementant el 73% dels plans d'ocupació respecte període 2011-2015 i es va obrir l'oficina de Nou Barris Activa.

Fent un exercici d'avaluació, un dels elements que s'ha acabat treballant menys és el de la governança i el seguiment d'aquest. El nou Pla d'Acció Social busca abordar aquest fet donant una centralitat a introduir i facilitar un espai que permeti un traspàs d'informació i una transparència més activa, una dinàmica de coproducció entre serveis, administració i entitats que avancin en la millora en el disseny de les polítiques públiques en l'àmbit social i en un major aprofitament dels recursos municipals disponibles.

❖ La Pandèmia 2020 i la resposta a la crisi sanitària

L'eclosió de la pandèmia del Covid-19 al Març del 2020 és un esdeveniment ineludible en el nostre context actual, a l'hora de plantejar les polítiques socials. Els serveis socials de la ciutat de Barcelona van atendre l'any 2021 un total de 97.531 persones diferents, un 10,36% d'increment respecte a les 88.375 persones que va atendre l'any anterior i fins a un 22,56% d'increment respecte a les 79.575 persones que es van atendre l'any 2019, l'últim sense la irrupció de la Covid-19 i per tant sense la crisi social i econòmica que ha portat associada la pandèmia. Entre el total de persones ateses, un 63% eren dones i fins a un 24% han estat ateses per primera vegada o bé feia més d'un any que no ho havien requerit. Pel que fa Nou Barris, amb 38.835 atencions, es situa com el districte amb una major activitat, seguit per Ciutat Vella. Estem parlant d'un màxim històric als serveis socials municipals.

Les conseqüències socioeconòmiques derivades de la irrupció de la pandèmia van suposar una forta pressió assistencial pels serveis socials municipals que van haver d'atendre a més persones i noves situacions en un context complex que dificultava la feina presencial i comunitària. Hem vist com aquesta crisi ha tingut un impacte sobre els ingressos de capes importants de la població, ha agreujat les problemàtiques derivades de la bretxa digital, ha incidit en les desigualtats de gènere en totes les seves expressions, ha aguditzat els problemes de salut mental i ha augmentat en general la vulnerabilitat d'aquelles persones que es troben en una situació socioeconòmica complexa.

Aquesta situació sobreposada va veure una reacció des de l'administració amb un desplegament de polítiques i recursos. Al 2021, sumant les diferents ajudes econòmiques gestionades directament pels CSS, es van atorgar prestacions econòmiques per valor de 41,3 milions d'euros. En podem destacar un augment considerable dels ajuts econòmics en diversos àmbits, que al 2020 van representar un 128% respecte el 2019, l'any previ a la pandèmia. A Nou Barris es va reforçar la plantilla dels serveis socials a partir del maig del 2020 amb 12 persones. El temps d'espera es va reduir a una mitjana de 12,79 dies de temps d'espera durant tot el 2021.

Alguns d'aquests recursos es dediquen a una sèrie de polítiques diferencials significatives en l'àmbit de l'atenció social, com es el fons 0-16 que funciona a través de la targeta Barcelona Solidària. També cal posar en valor la resposta per part de la ciutadania pel que fa la proliferació de diferents xarxes de suport mutu i iniciatives associatives que van sorgir arran de la pandèmia.

3.2. Plans estratègics de les diferents àrees d'acció social

Gran part de les actuacions d'Aquest Pla d'Acció Social es duen a terme en el marc d'un marc estratègic d'abast municipal i de districte i representen l'aterratge d'aquestes estratègies, mesures o plans a polítiques concretes al territori.

❖ Els Plans i Estratègies de Ciutat

- **Pla Dret a l'Habitatge 2016-2025.** L'objectiu del Pla pel Dret a l'Habitatge 2016-2025 és garantir la funció social de l'habitatge i avançar en la construcció d'un servei públic d'habitatge a l'alçada de les millors pràctiques d'altres ciutats europees. S'estructura en quatre eixos d'actuació estratègics: prevenir i atendre l'emergència habitacional, garantir el bon ús de l'habitatge, ampliar el nombre de pisos assequibles i rehabilitar el parc existent.
- **Pla Justícia de Gènere 2021-2025.** Instrument de l'Ajuntament per combatre les desigualtats de gènere i transformar la ciutat des d'una perspectiva feminista. Alguns dels seus objectius són reforçar els mecanismes de participació política, social i tecnològica de les dones, independentment de la seva edat, origen o condició social, així com repensar des del principi d'equitat entre dones i homes a l'espai públic, les infraestructures, la mobilitat, els habitatges, els horaris comercials, els serveis socials, educatius o sanitaris o el model cultural de la ciutat.
- **Pla d'infància 2021-2030. Reptes i actuacions per millorar les vides i drets de la infància i l'adolescència a Barcelona.** La finalitat del Pla d'infància de Barcelona és enfocar els principals reptes en la infància i adolescència per millorar les seves vides, amb actuacions municipals concretes que situen la infància i adolescència a la ciutat com una etapa clau del cicle vital (invertir en infància és invertir en cohesió social futura), des de la seva globalitat (fixant-se tant en la petita infància com en la infància i l'adolescència) i reconeixent els interessos propis i capacitats creixents dels nens i nenes i dels nois i noies, a mesura que es fan grans.
- **Pla per l'Educació i la criança de la petita infància. Abril 2021.** El Pla pretén impulsar una política pública municipal integral per a la petita infància que avanci en la universalització, diversificació i articulació de recursos per a l'educació i criança dels infants dels 0 als 3 anys, equitativa i

de qualitat, amb escoles bressol i més enllà, donant resposta a les necessitats diverses de les famílies i reforçant la mirada comunitària i la democratització de les cures. També suposa situar l'educació i la criança de la petita infància com a estratègia clau per reduir les desigualtats educatives, socials i de gènere; reivindicant que el sosteniment de la vida en aquesta etapa vital estratègica és un bé comú i un afer públic que mereix ser reforçat per part de totes les administracions, amb permisos, prestacions, serveis i suports diversos.

- **Estratègia cap a una política de tardes en barris educadors. Gener 2022.** Vol ser una nova política educativa i cultural de ciutat amb l'objectiu de garantir un mínim de dues tardes d'activitats extraescolars accessibles, de qualitat, diverses i de proximitat als infants i adolescents de Barcelona, en un marc de col·laboració i objectius compartits entre administracions i amb el teixit social.
- **Estratègia municipal Contra la Soledat 2020-2030.** Aquesta estratègia aborda la definició sobre què és la soledat i perquè s'ha convertit en un problema social i fa una diagnosi de la soledat a la ciutat de Barcelona.
- **Mesura de Govern d'Innovació Social. Gener 2021.** Té per objectiu la creació d'una administració àgil, moderna, eficient i positiva amb un acostament més gran al ciutadà mitjançant l'eliminació de l'aportació de documents innecessaris, la coordinació i la col·laboració entre els diferents serveis administratius i el foment de la tramitació en línia. Això ha de suposar una millora en la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes que hauran de desplaçar-se amb menys freqüència a l'administració, així com en una millora de la percepció de la ciutadania cap a l'administració, i augmentarà així el seu grau de satisfacció. Al seu torn, permetrà ampliar la seva participació i implicació en la vida pública mitjançant un coneixement millor dels serveis que es presten.
- **Impulsant l'Acció Social: territori, participació i comunitat. Novembre 2021** Aquesta mesura de Govern és d'abast municipal i respon a la necessitat d'aprofundir en el procés de transformació del sistema de serveis socials bàsics en el marc d'un paradigma de protecció social basat en la participació ciutadana, la incorporació de la perspectiva comunitària i la permeabilitat dels serveis públics.

❖ Els Plans i Estratègies del districte de Nou Barris

Al districte de Nou Barris s'han impulsat també plans i mesures que son el preludi de part del Pla d'Acció Social:

- **Pla Desenvolupament Econòmic 2020-2024.** Es tracta del segon Pla de Desenvolupament Econòmic de Nou Barris essent els seus eixos estratègics la reactivació econòmica, l'aposta pel treball de qualitat, la reactivació del comerç, l'impuls de la promoció econòmica en clau de innovació tecnològica i l'enfortiment de l'economia social i solidària, verda i circular i on es plantejen 17 objectius.
- **Mesura de Govern Salut, salut mental i cures 2021-2024.** La mesura de Govern "Salut i Cures a Nou Barris 2021-2024" pretén fixar les línies estratègiques i accions que ens permeten caminar cap als grans objectius esmentats: construir un districte saludable i cuidador. Això implica l'aposta per seguir reforçant accions que garanteixin el dret a la salut i a la cura, que promoguin una salut pública, basades en la prevenció i promoció de la salut, amb un abordatge comunitari i que persegueixin la reversió de les desigualtat.
- **Pla de Barris 2021-2024.** La segona edició del Pla de Barris augmenta el volum de la seva actuació al Districte de Nou Barris sumant 4 nous barris al projecte fins a intervenir a Nou Barris a través de cinc plans: Zona Nord (Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona), Trinitat Nova, Roquetes-Verdum, la Prosperitat, Turó de la Peira i Can Peguera. El projecte manté una inversió extraordinària que es situa al voltant dels 48 milions d'euros i actua sobre els àmbits de l'educació, la salut pública, l'equitat de gènere, la rehabilitació d'habitatges, l'ocupació i l'impuls econòmic així com la millora de l'espai públic, l'accessibilitat i la resposta a l'emergència climàtica.

3.3. Síntesi d' Indicadors sociodemogràfics de Nou Barris

El context de partida del Pla d'Acció Social també cal tenir present alguns dels indicadors sociodemogràfics del districte. A continuació es resumeixen algunes de les dades més rellevants produïdes pel departament de Recerca i Coneixement de l'Àrea de Drets Socials.

- **INGRESSOS.** La renda mitjana al districte es situa en 10.550 euros anuals per unitat de consum. Aquesta renda és més de 5.000 euros inferior a la mitjana de la ciutat. Tots els barris es troben per sota de la mitjana de Barcelona i els barris Trinitat Nova, Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona, presenten rendes mitjanes anuals per unitat de consum per sota dels 9.000 euros. Igual que a la resta de la ciutat, la pobresa afecta de manera més intensa a dones que a homes. Els indicadors de pobresa són més elevats entre les primeres tant si ens fixem en la mitjana de Barcelona com si atenem a la realitat del districte. En la composició d'aquestes rendes, el pes de les prestacions i transferències públiques és més important al districte que a la resta de la ciutat. Un 24% de la població de Nou Barris, obté ingressos únicament de prestacions, mentre que a la ciutat aquesta xifra és del 18%.
- **HABITATGE.** Nou Barris i Ciutat Vella continuen sent els districtes de la ciutat on la ciutadania té més problemes per fer front al pagament de les despeses d'habitatge. La proporció de llars que en els darrers mesos s'han endarrerit en el pagament del lloguer o de la hipoteca ha estat del 8%, mentre que la mitjana de ciutat és del 4,3%. En conseqüència, Nou Barris concentra el major nombre de desnonaments i és en el que més casos de llars amb procediment de desnonament han estat atesos a les oficines d'habitatge de l'Ajuntament.
- **BRETXA DIGITAL.** Segons l'Enquesta de Serveis Municipals del 2019, els percentatges de població sense telèfon mòbil, sense connexió a internet al telèfon o que no es pot permetre un ordinador, són més elevats a Nou Barris que al conjunt de la ciutat. En aquest districte també són més altes les proporcions de població que no fan servir internet o el correu electrònic habitualment, o que no participen en xarxes socials. La bretxa digital està vinculada amb el nivell de renda però també correlaciona inversament amb l'edat de la població.
- **EDUCACIÓ.** La proporció de població amb estudis superiors al districte de Nou Barris és significativament inferior a la del conjunt de Barcelona. La mitjana de la ciutat és d'un 34% de la població amb estudis superiors finalitzats mentre que cap barri del districte supera el 25% i en els casos de Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona, no arriba al 10%.

- **POBRESA.** Tots els indicadors de pobresa són més elevats a Nou Barris que a la resta de la ciutat. El 53,6% del infants de Nou Barris viuen en llars amb ingressos per sota del llindar de pobresa i un 29% en llars en situació de privació material severa. Entre la població major de 65 anys es redueix la incidència de la pobresa i el diferencial amb la resta de la ciutat. La taxa de risc de pobresa duplica la de la ciutat i es situa en el 40,4%, la taxa de privació material severa és del 17,9% i és més del doble que la de tota la ciutat (17,9%), i la taxa de risc de pobresa i exclusió social, que per tota Barcelona és del 25,3%, a Nou Barris és del 44,7%.

Si ens fixem en la composició de les rendes, els barris del districte on les prestacions o transferències públiques tenen més pes en relació amb els ingressos provinents dels salaris, són els barris amb major proporció de població major de 65 anys.

Les dades referents a les transferències socials, a l'impacte de la pobresa per franges d'edat, i a la incidència de l'atur, són coherents amb la constatació de que el mecanisme de protecció social més efectiu a l'Estat Espanyol són les pensions de jubilació i les prestacions contributives. Mentre que els sistemes de garantia de rendes adreçats a població que no ha mantingut un vincle estable amb el mercat laboral no aconsegueixen situar a les famílies joves i a les criatures fora de l'abast de la pobresa.

→ **Seguiment ajuts econòmics Serveis Socials**

Des dels serveis socials de Barcelona es tramiten totes les prestacions econòmiques d'urgència social, així com altres prestacions econòmiques d'àmbit municipal que pretenen atendre situacions de caràcter puntual o donar suport econòmic a persones en situació de més vulnerabilitat. Destaquem com han evolucionat les inversions en alguns dels ajuts més destacats en els darrers tres anys, tot i assenyalant l'excepcionalitat de l'any 2020 a on hi va haver determinats ajuts d'emergència que s'expliquen per la crisi COVID19:

CONCEPTES		2021	2020	2019
Habitatge Allotjament (ajuts lloguer)	Núm. Ajuts	1.642	1.518	1.464
	Import	727.296,43€	604.320,00€	1.144.759,63€
Allotjament en Pensions	Núm. Ajuts	930	812	-
	Import	1.009.845,76€	1.145.326,69€	-
Alimentació	Núm. Ajuts	2.426	4.745	1.601
	Import	458.498,82€	923.954,83€	235.610,90€
Fons Covid	Núm. Ajuts	58	1.594	-
	Import	112.191,69€	3.051.174,51€	-
Ajuts Infància 0-16	Núm. Ajuts	19.922	-	14.298
	Import	2.026.925,28€	-	1.891.025,00€
Ajuts Targeta Barcelona Solidària	Núm. Ajuts	22.739	3.549	20.126
	Import	2.605.139,67€	3.431.016,72€	3.826.343,44€

Font: Dades de l'IMSS

4. Objectius del Pla d'Acció Social

L'objectiu principal del Pla d'Acció és **combatre les desigualtats socials i garantir els drets socials** dels veïns i veïnes del districte tot i generant marcs que promoguin l'autonomia personal. En aquest sentit els objectius suposen revisar i ampliar l'acció social al districte de Nou Barris 2016-2019.

Els objectius secundaris del Pla son:

- **aprofundir en nous models de governança i treball en xarxa** i compartit.
Es pretén generar espais més amplis de treball en la diagnosi, plantejament i intervenció social.
- **avançar en processos d'acompanyament a l'accés i informació** transparent als recursos socials per tal de generar autonomia a les persones.

5. Eixos estratègics del Pla d'acció

Els eixos estratègics del Pla han estat definits en base al context definit i d'acord amb el treball realitzat en les dues sessions amb entitats i institucions per tal d'elaborar aquest pla d'acció. Es defineixen 5 eixos estratègics sota els quals es desenvoluparan les accions prioritàries de les polítiques endegades per les diferents àrees municipals i el districte de Nou Barris:

- ❖ **DRET A L'ACCÉS A L'HABITATGE:** l'habitatge és un dret bàsic que cal garantir. Poder desenvolupar una vida digna també està relacionat amb la capacitat de tenir garantit l'accés a l'habitatge. Seguint els objectius del Pla del Dret a l'Habitatge 2015-2023 es pretén caminar cap a un model d'habitatge no especulatiu i que garanteix drets socials. El Pla municipal ha permès incrementar la producció de nou habitatge públic de lloguer seguint exemples de moltes altres ciutats europees, reserva del 30% per habitatge públic en promocions privades, compra pública d'edificis i habitatge, protecció del dret a l'habitatge posant en marxa la unitat antidesnonaments, o la posada en marxa d'una unitat de disciplina d'habitatge, entre d'altres mesures. Les mesures incloses en aquesta mesura aprofundeixen algunes de les qüestions apuntades i sobretot posen èmfasi en l'acompanyament i la facilitat d'accés als diferents aspectes que garanteixen un habitatge digna.
- ❖ **DRETS SOCIALS - ACCIÓ SOCIAL I INCLUSIÓ:** la garantia de drets és una de les prioritats polítiques de l'Ajuntament. Es fa una aposta per polítiques universals que superin el model basat en ajudes socials i es pretén destacar la dimensió de les polítiques capaces de generar autonomia per a desenvolupar-se a la vida quotidiana. Cal una mirada no assistencialista i que parteixi de la base del treball comunitari per a poder construir un districte molt més cohesionat socialment.
- ❖ **EDUCACIÓ I PETITA INFÀNCIA:** l'educació és un dret bàsic i resulta una eina fonamental per la superació de desigualtats socials. L'equitat educativa és una clau imprescindible per a garantir la igualtat d'oportunitats. S'entén, doncs, que apostar per l'educació pública és una prioritat política, la inversió en centres, en nous programes pedagògics, en acompanyar amb nous perfils professionals, etc. són exemples de les tasques fetes en els darrers anys. Tanmateix, la dimensió d'educació en el lleure i en la comunitat és igualment essencial quan treballem en un marc de garantia de drets i de superació de la desigualtat.
- ❖ **INNOVACIÓ SOCIAL I DIGITALITZACIÓ:** Les societats són cada cop més complexes i es plantegen noves problemàtiques. Des de l'administració hem de vetllar per a fer accessibles els nostres serveis, i hem d'acompanyar les persones a que tinguin una informació veraç i complerta que ajudi a prendre decisions. En un món que es digitalitza es poden generar noves escletxes socials que cal combatre.

- ❖ **DRET AL TREBALL:** L'ocupació i el treball és una de les prioritats de les polítiques de promoció econòmica a Nou Barris. Una ocupació digna, de qualitat, que funcioni com a primer factor de contenció contra la pobresa, l'atur i la precarietat laboral. Per això, és necessari oferir més recursos ocupacionals i formatius que incrementin l'ocupabilitat de les persones sense feina o amb feines precàries.

6. Actuacions

6.1. Accés a l'habitatge

A continuació es destaquen aquelles mesures que s'han endegat o endegaran al districte per fer efectiu el dret a un habitatge digne. Destaquem l'objectiu de donar centralitat a les polítiques d'acompanyament a les famílies en situació d'emergència habitacional, reforçant el serveis existents. En destaquem tres àmbits d'actuació concrets:

❖ **Reforç de l'acompanyament a persones i famílies en situació d'emergència habitacional**

El servei d'Intervenció i Mediació en Situacions de Pèrdua d'Habitatge i Ocupacions (SIPHO) és un servei que intervé de forma preventiva en les situacions de possible pèrdua d'habitatge, fent funcions d'interlocució i mediació amb afectats i propietaris amb la finalitat d'evitar la pèrdua d'habitatge i en cas que això no sigui possible minimitzar els seus impactes. Les professionals adscrites a aquest servei actuen en unitats de convivència afectades per processos de desnonament i llançaments, oferint un acompanyament social i educatiu a les persones per tal de gestionar la situació d'emergència habitacional i cercar la millor alternativa. Les principals temàtiques ateses estan vinculades a les ocupacions i impagaments de lloguer i/o hipoteca. La majoria dels casos atesos estan afectats per procediments de desnonament d'habitatges de grans tenidors.

Amb la nova licitació es reforça el servei en el següent sentit:

- Actualment s'ha fet una **ampliació del servei dotant d'una professional més** a l'Oficina d'Habitatge de Nou Barris, que passa **de dues a tres** tècniques SIPHO.
- L'ampliació del servei permetrà **més presència en el territori de la Zona Nord de Nou Barris** i reforçar el treball preventiu i de mediació del servei així com disposar d'una **agenda programada per atencions**.
- **Reforç del assessorament jurídic**. Durant aquest 2022 hi haurà una nova contractació per ampliar la part d' assessorament jurídic.

En paral·lel a aquesta licitació, el **Pla de Barris ha impulsat la continuïtat del projecte d'acompanyament psicològic i emocional en processos de pèrdua d'habitatge a la zona Nord**. Aquest projecte, pioner a la ciutat, té la finalitat de proporcionar eines i estratègies a nivell emocional per tal de gestionar l'estrès i l'ansietat que una situació així produeix en les famílies amb la intenció d'assolir una millora en la seves condicions de vida a partir del treball sistèmic. Així mateix, si s'escau, també es promou la intervenció d'emergència en el moment del desnonament per donar suport a la unitat familiar. El programa disposa de 3 professionals que

combinen l'atenció a la unitat familiar amb el treball grupal amb famílies que es troben en la mateixa situació afavorint el seu apoderament.

❖ Increment del Parc Públic de Lloguer i reforç dels equips de gestió del parc públic

Una de les principals apostes de l'Ajuntament es l'increment del parc públic de lloguer a la ciutat. L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona (IMHAB), manté el compromís d'impulsar un parc públic d'habitatges en què es mantingui la qualitat dels habitatges per sota del preu de mercat i assequible per a la ciutadania. A Nou Barris hi ha el 17% del total d'habitatges de parc públic i **representa el segon districte amb més parc públic de Barcelona** degut a la recent compra dels habitatges de Torre Baró. Cal destacar:

- Adquisició de la promoció de la Plaça Eucaliptus a REGESA que ha suposat l'adquisició de 198 habitatges, 17 locals, i un aparcament.
- Actualment hi ha 4 Promoció en construcció, una en projecte i existeix la previsió un cop acabades les construccions disposar de 323 nous habitatges
- Promoció habitatge cooperatiu Pla dels Cirerers . Entrega de 29 habitatges. El lliurament de claus està previst pel 31/01/2022.
- Nova campanya municipal Tu tens la Clau per a incrementar el nombre de pisos de la borsa d'habitatge municipal. Des de l'inici de la campanya, 173 propietaris i propietàries han contactat interessats en rebre informació sobre els avantatges, garanties i subvencions del Programa de la Borsa d'Habitatge de Lloguer de Barcelona. De les quals, 131 ja s'ha programat una visita tècnica a l'habitatge objecte de ser llogat.
- Programa de compra: del juny 2015 fins a desembre del 2021 s'han adquirit un total de 212 habitatges (sense incloure adquisició de la promoció de la Plaça Eucaliptus).

L'IMHAB també ha reforçat els seus equips de gestió del parc públic amb l'objectiu de millorar-ne la seva gestió i promoure una bona convivència en les promocions públiques.

❖ Impuls a les polítiques de Rehabilitació

Un altre dels objectius és millorar les condicions dels habitatges ja existents i des del Pla d'Habitatge aquestes també incorporen una mirada des de la desigualtat:

- **Programa de Rehabilitació de Finques Alta Complexitat en el marc del Pla de Barris.** El Pla de Barris ha posat en marxa un innovador programa per rehabilitar les finques amb més alta complexitat dels barris. El programa vol revertir les causes estructurals que propicien la persistència a no rehabilitar ni mantenir els edificis d'habitatges, per millorar la qualitat de vida de les persones que viuen en aquests edificis. Es tracta d'un projecte que s'adreça de forma proactiva a aquestes comunitats i acompanya al veïnat en tot el procés tècnic i burocràtic de rehabilitació de les finques on viuen.

Una de les característiques innovadores d'aquest programa (no prevista al programa ordinari de rehabilitació) és la detecció prèvia de les finques amb més alta complexitat, la proactivitat d'anar a buscar les comunitats i també, l'acompanyament per part d'un equip de proximitat i multidisciplinar, dividit en quatre àmbits: el social, l'econòmic, el tècnic i el jurídic.

A Nou Barris, el programa de rehabilitació finques d'alta complexitat intervé als barris de Turó de la Peira, la Prosperitat, Verdum, Roquetes, Trinitat Nova i Ciutat Meridiana.

- Programa de rehabilitació de façanes del barri de Canyelles en col·laboració amb la Generalitat a través de l'INCASOL.
- Pla de Futur del barri de Can Peguera.

6.2. Drets Socials- Acció Social i Inclusió

En aquest bloc s'integren diferents dimensions i projectes reforçats, ampliat i que cerquen millorar el treball en xarxa i comunitari que permeten dissenyar col·lectivament les intervencions socials. S'inclouen doncs actuacions en àmbits com els serveis socials, la salut o en la lluita contra la precarització femenina. Cal situar, abans d'entrar a les accions concretes, dos grans programes i mesures sota els quals s'articulen gran part de les mesures de garantia de drets i que han estat ampliat o creats durant aquest mandat:

- ❖ **Programa Pla de Barris** que està directament orientat a l'objectiu de la lluita contra les desigualtats socials als barris, desenvolupant una metodologia específica basada en la relació i coproducció de les accions amb entitats i veïns i veïnes dels barris. La nova edició del Pla de Barris (2021-2024) s'amplia a 4 barris més del districte, essent aquest el districte de la ciutat amb més programes actius. Actualment estan actius: Zona Nord (Ciutat Meridiana-Torre Baró - Vallbona), Trinitat Nova, Roquetes-Verdum, Turó de la Peira i Can Peguera, Prosperitat.
- ❖ **Mesura de Govern de Salut, Salut Mental i Cures** presentada al mes de desembre al Consell Plenari del districte de Nou Barris. L'objectiu principal de la mesura de govern és fer que el districte de Nou Barris sigui un districte compromès amb la salut de les persones que hi viuen. Entenent la salut en totes les seves dimensions i abordant-la des dels condicionants de la salut, és a dir, pensant sobre els factors físics i de l'entorn que intervenen en l'estat de salut de la població.

❖ Actuacions destinades al reforç i ampliació de les xarxes i el treball comunitari com a base de l'acció social

L'acció social està caracteritzada per diversos principis orientadors que promouen el desenvolupament i l'autonomia de les persones, especialment aquelles que tenen més dificultat en fer efectiu els seus drets socials. Hi ha dos factors que han de determinar l'acció social que es du a terme des del Districte: per una banda, la necessitat de incloure el protagonisme per part de les persones i les comunitats, i per l'altre, un enxarxament que permeti treballar de forma transversal i integral els reptes més importants que tenim als barris del districte. Destaquem dues actuacions que responen a aquest plantejament:

Xarxa d'Atenció a la Infància i Adolescència

Nou Barris és un dels Districtes amb més proporció d'infants i adolescents; el 15,9% de la ciutat. Nou Barris acull una gran diversitat de realitats que queden reflectides en els serveis i projectes que existeixen al seu territori, pel que és essencial poder fer una lectura global que permeti relacionar aquesta realitat amb les necessitats i reptes de la intervenció en aquest àmbit.

El desplegament de la Xarxa d'Atenció a la Infància i Adolescència de Nou Barris respon a aquests plantejament, així com el que estableix l'article 26 de la LDOIA pel que fa "*La coordinació de tots els agents implicats per potenciar el treball en xarxa en especial en els àmbits de l'educació, la salut, la seguretat, el treball, la joventut i les dones que afecten la infància i l'adolescència del territori*".

L'objectiu principal de la xarxa és millorar la qualitat de l'atenció a la Infància i adolescència, i les seves famílies, del districte de Nou Barris, articulant una metodologia de treball en xarxa, que faciliti una atenció integral, consensuant criteris d'anàlisi, d'actuació i d'avaluació en la intervenció en infants i adolescents per tal de ser més eficaç i eficient en la millora del seu benestar .

Els Grups Focals als Centres de Serveis Socials

El projecte de Grups Focals és un dels dos projectes principals de l'aterratge de la nova *Mesura de Govern Impulsant l'acció social: territori, participació i comunitat*, al districte. Aquest projecte respon a l'interès de posar en marxa un procés participatiu amb el qual es pugui copsar l'opinió de les persones usuàries dels CSS del districte, respecte l'atenció rebuda en tres moments diferents del procés que viuen les persones que acudeixen al centre. Es treballa abans de l'accés, durant el procés d'atenció i al final del tractament de la persona usuària. A Nou Barris es crearà un grup focal al llarg del període de la mesura com a primer pas per a anar obrint la participació i avaluació dels serveis per part de les persones usuàries.

Els grups focals han d'ajudar a detectar les mancances i les bones pràctiques dels centres per tal de millorar el funcionament global dels centres del districte.

Pla d'Accions de l'estratègia contra la soledat

En el marc de la mesura de govern de l'estratègia contra la soledat que té com objectiu sensibilitzar sobre la soledat, una problemàtica diària i invisible que afecta a les persones grans i el col·lectiu jove en particular.

Des del Districte s'elaborarà un pla d'acció de Nou Barris, en sintonia amb la mesura de govern aprovada a ciutat amb la voluntat de fer una diagnosi de les mancances existents en el territori i que amb el pla d'accions podrem ajudar a pal·liar.

❖ Actuacions destinades a l'impuls de les polítiques que posen les cures de les persones al centre

Al llarg de la vida tothom rebrà cures i gran part de la població en prestarà. La recepció i prestació de les cures també està travessat per una forta desigualtat social i de gènere que cal transformar. Al districte de Nou Barris aquestes qüestions i objectius no poden passar desapercebuts i per això estem impulsant projectes nous que a més a més incorporen la perspectiva de la innovació social i que volen contribuir a la transformació del model actual d'organitzar les cures des del districte. Les accions que aquí s'exposen estan vinculades a la mesura de Salut, Salut Mental i Cures del Districte.

Desplegament territorial de Vila Veïna a Vilapicina i Torre Llobeta

El projecte "Vila Veïna" pretén millorar el benestar i la qualitat de vida de les persones que requereixen cures i de les persones que les proveeixen, a partir d'una millor coordinació dels serveis i recursos del territori més propera i comunitària, que permeti afrontar amb més eficiència i benestar els canvis demogràfics i socials de la ciutat i reconegui la centralitat de les cures en el sosteniment de la vida (ètica de la cura).

La idea força és que una unitat territorial reduïda pot facilitar aquesta orientació cap a les cures i afavorir comunitats que es cuiden a tota la ciutat. Vila Veïna va obrir el servei a la ciutadania el passat 18 d'octubre de 2021 al Casal de Gent Gran de Vilapicina.

Durant aquests mesos, el servei ha desplegat diverses accions, entre les quals destaquem:

- La realització d'una diagnosi de cures al territori: amb l'elaboració d'una enquesta "porta a porta" en la que s'ha recollit la veu de 429 veïns i veïnes del barri.
- Realització de 3 Grups Focals: un orientat a recollir la veu de la ciutadania en general; un altre orientat a professionals de serveis i recursos del territori així com d'entitats socials i, en darrer lloc, un altre específic per a treballadores de la llar i de les cures.

- Desplegament d'un servei d'informació i orientació al veïnat sobre aspectes vinculats a la cura així com un servei d'assessorament individualitzat.
- Desplegament d'un servei d'assessorament jurídic per a persones i famílies que necessiten contractar serveis de cura així com un servei d'assessorament laboral per a professionals de la llar i de les cures.
- Accions orientades a donar resposta a les necessitats de cura detectades:
 - Grup de persones cuidadores "Un cafè per compartir" amb periodicitat setmanal que es realitza de la mà del CAP Cotxeres així com amb d'altres entitats del territori.
 - "Cuidem-nos caminant": itineraris i sessions d'estiraments seus adreçats a les persones grans amb el suport del CEM Cotxeres.
 - "Matinal infantil": un espai de trobada i de joc per a famílies amb infants de 0-3 anys de la mà de la Biblioteca de Vilapicina així com amb el Casal Infantil.
- Durant aquest mes de març Vila Veïna conjuntament amb Ecologia Urbana està impulsant una diagnosi participada amb el veïnat respecte a la millora i adequació de l'espai públic com a espai cuidador. Es realitzaran dues passejades que permetran copsar elements de l'espai públic que no són segurs, confortables i que no afavoreixen la cura a les persones.
- El servei s'ha traslladat del Casal de Gent Gran de Vilapicina al Centre Cívic Torre Llobeta.

Projecte Concilia: servei de canguratge municipal

El Projecte Concilia és un servei d'atenció i canguratge impulsat des del Pla de Barris que acull, per franges horàries, a infants fora de l'horari escolar. L'objectiu del Projecte Concilia és contribuir a l'harmonització de la vida laboral, familiar i personal mitjançant un servei que respongui a les necessitats de conciliació existents, principalment per part de les dones, pel que fa a la cura dels infants. Els servei està dirigit a infants d'entre 4 i 12 anys i també preveu l'atenció d'infants amb necessitats especials.

A Nou Barris, el servei va començar en format prova pilot a la Zona Nord durant l'any 2021 i ara s'ha estès als barris de La Prosperitat, el Turó de la Peira i Can Peguera donant cobertura així a les zones nord, centre i sud del districte.

❖ Actuacions destinades a garantir el dret de la Salut

Des de la política pública és important que s'abordin les desigualtats de salut i es desenvolupin estratègies i accions per combatre-la. La salut és allò més valuós que tenim, abordar-la implica una estratègia multidimensional i no abordar-la exclusivament des de la vessant sanitària. Des d'aquesta perspectiva es treballa des de l'Ajuntament de Barcelona fent èmfasi en la prevenció i promoció de la salut i abordant-ho des de

una visió comunitària. Les polítiques públiques, i per tant les polítiques municipals, poden millorar les condicions de vida de la població afavorint una millora de la salut poblacional, així com redistribuir de manera més equitativa els recursos, reduint les desigualtats en salut. Les mesures que aquí s'exposen estan vinculades a la mesura de salut, salut mental i cures vigent en el districte. A continuació destaquem les actuacions dirigides a reduir les desigualtats:

Nou Servei Odontològic municipal per a persones vulnerables

A l'abril de 2021 es va obrir el segon punt d'atenció odontològica per persones vulnerables de la ciutat. Aquest projecte iniciat l'any 2018 es una aposta municipal per fer del servei d'odontologia un servei públic i universal. Actualment nombroses persones asseguren que no hi poden accedir per motius econòmics i aquest és l'element que es vol revertir. L'obertura del centre de Torre Baró ha suposat l'ampliació de persones ateses, **ampliant dues butaques per tractament odontològic i higiene local. El 18% de les persones ateses pel servei odontològic per persones vulnerables municipal del districte de Nou Barris** i, per aquest motiu, l'obertura d'un nou local al districte permetrà ampliar el servei que ja es donava amb un criteri de major proximitat.

Actualment s'ha arribat a un acord de finançament amb el CATSALUT derivat del desplegament de la Llei de Salut Bucodental 12/2020 aprovada pel Parlament de Catalunya que permetrà ampliar el servei al centre de Torre Baró.

Pla de Salut Mental de Barcelona i Taula de Salut Mental de districte de Nou Barris

Al 2016 es va aprovar el Pla de Salut Mental 2016-2023 de Barcelona. Com a conseqüència, tots els Districtes de la ciutat han consolidat les taules de salut mental al seu districte. L'objectiu principal de la Taula de Salut Mental del Districte és articular els diferents actors implicats en salut mental en cada territori i elaborar un pla de treball anual. Les actuacions que neixen d'aquest espai busquen la promoció de la salut mental, la prevenció i l'atenció dels problemes i malalties mentals. Les actuacions posen sobretot el focus en la prevenció de la salut mental i en el seu abordatge des de la comunitat.

En aquest sentit durant aquest mes de març s'obrirà un nou Konsulta'm per joves de 12 a 22 anys a la Guineueta i un Konsulta'm+22 per adults al barri de Porta. Els Konsulta'm tenen l'objectiu de prevenir l'aparició de problemes de salut mental i d'acompanyar al sistema sanitari de salut mental quan sigui necessari. S'ubicaran en un equipament municipal i s'atendran consultes de salut mental sense cita prèvia. També assessoren i orienten a professionals del territori. L'atenció sempre es fa sense cita prèvia.

Impuls de projectes alimentació saludable

L'àmbit de la salut, amb una mirada comunitària, concentra a tots els plans de barris un seguit de projectes que treballen, fonamentalment, en tres eixos: la prevenció i la disminució en el consum de tòxics, el reforç del benestar emocional i la promoció dels hàbits d'alimentació saludable. És precisament en aquest eix on s'enquadra el projecte pilot per a la prevenció de l'obesitat infantil que es duu a terme a la Prosperitat en col·laboració amb el Centre d'Atenció Primària de Rio de Janeiro, el Centre de Serveis Socials i l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Es tracta d'una activitat adreçada a un grup de famílies amb infants d'entre cinc i set anys amb les que es treballen hàbits d'alimentació saludables, es promou l'activitat física i esportiva com alternativa de lleure i es reforcen els vincles comunitaris.

❖ Actuacions destinades a fer front a la precarització de la vida de les dones

Les dones continuen enfrontant múltiples limitacions respecte de la seva capacitat de sortir de la pobresa, especialment les derivades de la seva responsabilitat desproporcionada en la prestació de cures i el treball domèstic no remunerats. Des de l'Ajuntament de Barcelona es creà un full de ruta amb polítiques públiques clares, més enllà d'actuacions assistencials i de caràcter puntual, que permetin avançar decididament cap a una equitat real i efectiva entre dones i homes i remoure els obstacles que aprofundeixen en la feminització de la pobresa i de la precarietat.

Suport, dinamització i seguiment a les entitats de dones i del col·lectiu LGTBI

Per tal de fer un acompanyament a les entitats del Districte s'estableix un contacte directe amb diversos grups de dones i del col·lectiu LGTBI, tant per donar-les suport, fer acompanyaments puntuals i assessoraments, com processos de facilitació.

La proposta consta d'una borsa d'hores d'assessoraments que reforcen les capacitats i habilitats relacionades amb la gestió de l'entitat; una borsa d'hores per la facilitació de processos dirigits a promoure l'enfortiment de les organitzacions i l'apoderament de les persones que la formen; i així mateix, un acompanyament en el procés de desenvolupament professional que considera una formació a mida en orientació laboral per a dones de Nou Barris.

Programa de formació i acompanyament laboral en el sector de les cures dirigit a dones

Amb l'objectiu d'ajudar a pal·liar els efectes de la feminització de la pobresa i revertir la precarietat laboral que afecta a moltes dones, el Pla de Barris impulsa un programa de formació i acompanyament laboral en el sector de les cures adreçat a dones. Una formació en el sector de l'atenció sociosanitària que permetrà obtenir un certificat de professionalitat de nivell 2 i que incorporarà també un acompanyament individualitzat a les dones participants. La primera edició, ja en fase de selecció de participants, es complementarà en el segon semestre de 2022 amb un programa d'iguals

característiques però que es dirigirà a dones en situació irregular i que, a les característiques del programa, sumarà la possibilitat de regularitzar la situació administrativa de les dones participants.

Projectes contra la Violència Masclista

- **Projecte Anem Juntes.** És un projecte comunitari i de proximitat que acompanya a dones que han estat o estan en situació de violències masclistes a diferents serveis, entitats, organitzacions i institucions que estiguin relacionades amb l'atenció integral a la dona. Els àmbits d'aquests espais poden ser: jurídics, cossos de seguretat, socials o sanitaris, entre d'altres. Alhora, ofereix a les dones que ho necessitin suport emocional i psicològic. L'objectiu és generar una xarxa comunitària de sororitat (agermanament femení) i de proximitat amb l'objectiu d'apoderar i augmentar l'autonomia de les dones que pateixen violència masclista a través d'acompanyaments que tinguin com a prioritat generar un vincle positiu, posant a la dona en el centre des de la mirada de gènere.
- **Implementació protocol harmonitzat contra l'assetjament sexual i violència masclista a les festes dels barris (punts liles).** Els protocols són un eina per promoure un oci nocturn lliure, respectuós i sense agressions i assetjament sexual. Aquesta actuació va dirigida a establir una sèrie de formacions, sobre com fer front a un assetjament sexual/sexista o una violència masclista, adreçades a les comissions de festes dels barris. La base d'aquesta formació serà el protocol harmonitzat per a tots els districtes municipals, el qual es va elaborar durant el 2021. La tasca dels punts liles i l'equip que el formen serà sensibilitzar el públic assistent, detectar, intervenir amb l'agredida i activar el protocol d'actuació davant de les violències masclistes.
- **Mapa de recursos sobre prevenció de la violència masclista del territori.** Una vegada realitzada, el 2021, la recopilació dels projectes sobre prevenció de la violència masclista que s'estan implementant en el Districte, aquest 2022 es procedeix a la seva difusió per tal de donar a conèixer aquest mapa de recursos.
- **Marxes exploratòries.** El Pla de Barris desenvolupa a Roquetes i Verдум les marxes exploratòries sobre l'espai públic. Es tracta d'una metodologia feminista participativa i dinàmica que, a través de sessions i visites a peu fetes per un grup de persones, normalment per les veïnes, pel barri on viuen, treballen o fan altres activitats, es detecten tots aquells aspectes urbans que afecten a la nostra percepció de seguretat o d'inseguretat (la qualitat urbana, la gestió de l'espai públic o la millora de la nostra vida quotidiana, per exemple). A partir dels resultats de les marxes exploratòries, es duen a terme una sèrie d'intervencions sobre l'espai públic per tractar de millorar els aspectes detectats.

6.3 Educació i petita infància, adolescència i joventut

Des del 2015 l'Ajuntament de Barcelona ha fet una aposta clara per l'educació en sentit ampli, en el marc de la ciutat educadora, perquè creiem que l'educació és una de les principals eines per a la transformació social i per reduir les desigualtats.

Per això, una prioritat és situar el dret a l'educació amb equitat i qualitat en tota la seva dimensió. Totes les inversions en recursos que fem ara en educació seran un millor futur per als infants i joves de la ciutat, i oferiran més oportunitats i una manera més justa de créixer, aprendre i conviure.

D'aquí se'n deriven tant la necessitat de posar el focus en l'etapa vital estratègica que va dels 0 als 3 anys, el reforç en l'educació pública i finalment en les activitats extraescolars i el dret al lleure que també són un factor clau de l'èxit educatiu i, alhora, de reproducció de les desigualtats existents, ja que la tria i accés està condicionada pel perfil sociocultural, socioeconòmic i la procedència de les famílies.

A continuació es detallen les principals intervencions per àmbits:

❖ **Reforç de l'educació pública al districte:**

Tal i com succeïa a la primera edició del Pla de Barris, els seus objectius en matèria educativa continuen sent l'enfortiment de la xarxa educativa als barris a través de projectes educatius integrals i transformadors, ja sigui dins o fora escola, i donar suport a les escoles i instituts en les tasques socioeducatives complementàries. No obstant, aquesta segona edició del Pla posa més èmfasi en els efectes que ha tingut i pot tenir la crisi sanitària en el desenvolupament de la tasca educativa dels centres i amb una mirada més intensa en l'àmbit del lleure educatiu i la formació extraescolar.

Inversió en centres educatius

Al marge de les actuacions que el Consorci d'Educació du a terme de manera ordinària, en el marc del Pla de Barris està previst intervenir en la remodelació integral de l'Escola El Turó, l'Escola Prosperitat, l'Institut Galileo Galilei i l'Institut Escola Antaviana. En aquest últim cas promovent la construcció dels espais comunitaris del centre amb la voluntat d'obrir-los a la resta del veïnat.

També amb recursos de l'àrea d'educació municipal s'iniciarà la reforma de l'escola Àgora.

Pel curs 2022-2023 està prevista la creació d'un nou institut escola al districte, es el Institut-Escola el Molí a Prosperitat.

❖ **Reforç dels programes socioeducatius als centres**

Perfils socials a les escoles

En el marc del Pla de Barris 2016-2020 i juntament amb IMSS i el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB), es va promoure la incorporació de perfils professionals de l'àmbit

psicosocial a les plantilles dels centres educatius públics amb l'objectiu d'oferir un suport més complet a l'alumnat i completar la tasca dels equips docents. L'objectiu d'aquesta mesura és garantir l'atenció global dels infants i les seves famílies als centres educatius públics dels barris amb Pla de barris. Si durant la primera edició del Pla de Barris, a Nou Barris hi havia 7 educadores, algunes d'elles amb jornades repartides entre diferents centres, de cara el Pla de Barris 2021-2024 n'hi ha 13 a escoles de primària i una a les escoles bressol de la Zona Nord.

Educadors emocionals a les escoles

També cal destacar la participació de diferents escoles i instituts del districte en el projecte "En cercle per l'acompanyament emocional". Aquest programa, impulsat pel Pla de Barris juntament amb el Consorci d'Educació, vol recolzar als centres que en formen part en un procés de transformació pel que fa a l'acompanyament emocional a través de la gestió positiva i restaurativa de les relacions i del conflicte. L'horitzó és el de generar un canvi de mirada en la gestió de la convivència al centre educatiu per al benestar a tota la comunitat educativa. Aquesta acció té una durada prevista de 3 cursos escolars i hi participen 14 centres educatius del Districte.

Programes de cultura i educació

Una de les línies més destacades en matèria educativa és el programa "Caixa d'Eines", un projecte de Pla de Barris que fa servir les arts (música, teatre, circ, dansa, audiovisual, arts plàstiques...) com a eina socioeducativa i de desenvolupament d'infants i joves.

L'objectiu d'aquest projecte és fomentar l'accés i la participació cultural a través de la pràctica artística, que fomenta tant el creixement personal com l'esperit crític i estètic, i a més, és una eina socialitzadora que afavoreix el treball conjunt. També es volen promoure experiències d'educació en el lleure de base comunitària. La idea, al final, és combatre situacions de desigualtat en l'accés a la cultura dels infants d'aquests barris i normalitzar la presència d'ensenyaments artístics a l'aula.

A Nou Barris participen 22 centres educatius que desenvolupen accions dins i fora de l'aula en disciplines tan diverses com la ràdio (Escola Prosperitat), les arts plàstiques i visuals (Escola Calderón i Centre Cívic Can Basté), el circ i les arts escèniques (IE Antaviana i Ateneu Popular de Nou Barris), l'eix singular d'audiovisuals (IE Trinitat Nova) o la proposta integral que ofereix EducArtS a la Zona Nord.

Ampliació del programa de Suport a les Associacions de Famílies d'Alumnes al Districte de Nou Barris

L'objectiu del programa és apoderar les famílies en la participació dels projectes educatius dels centres i incardinar les seves activitats amb la resta d'actors, entitats i equipaments del territori fent un acompanyament per treballar conjuntament aquest apoderament. Aquest programa s'ha vist ampliat i reforçat en aquells territoris on intervé el Pla de Barris. En el marc del treball de reforç del teixit associatiu que es duu

a terme en col·laboració amb l'equipament de serveis a les associacions de Torre Jussana, es fa un treball de suport a les associacions de famílies de l'alumnat (AFAs) per tal de reforçar la seva estructura, promoure l'aprofitament de sinergies entre les diferents AFAs d'un barri i ajudar a consolidar la seva activitat no només a l'àmbit del centre sinó també en el seu entorn comunitari.

Escola de segones Oportunitats

L'Escola Municipal de Segones Oportunitats és un servei socioeducatiu per refer trajectòries educatives a jovent en situació vulnerable que ha experimentat abandonament escolar prematur o han iniciat estudis post-obligatoris sense èxit.

S'emmarca en les polítiques d'equitat educativa promogudes durant el mandat 2015-2019 que tenen per finalitat oferir oportunitats educatives a adolescents i joves de la ciutat.

El servei es caracteritza per l'abordatge integral i l'atenció individualitzada, destacant l'acció tutorial, atenció psicològica i la coordinació amb altres dispositius de la ciutat que actuen sobre el conjunt d'adolescents i joves més desafavorit.

Els seus objectius són: Orientar, capacitar i integrar aquests joves per tal de que puguin traçar un projecte de vida propi i retornin al sistema educatiu o iniciïn un projecte d'inserció laboral; ser un complement, no un competidor, de l'oferta d'iniciatives públiques (executades per Barcelona Activa, el Consorci d'Educació de Barcelona o el Servei d'Ocupació de Catalunya) i privades per a reconduir les vides de joves que han experimentat abandonament escolar prematur ("AEP") o han iniciat estudis post-obligatoris i no han assolit l'èxit desitjat.

Aquest servei actualment forma part dels projectes de la Direcció d'Educació de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat amb la col·laboració del Consorci d'Educació de Barcelona, l'Institut Municipals de Serveis Socials, La direcció de Joventut i Barcelona Activa.

Les persones joves participants reben durant dos cursos un conjunt d'accions formatives, fonamentalment tècnica professional que es desenvolupa, el segon any, en centres públics o privats acreditats oficialment i que ha estat adscrits a l'em2o. L'em2o també proveeix les despeses de transport i un esmorzar reforçat per a cada jove.

Fins el curs 2021-2022, l'em2o ha disposat d'un equipament propi al districte de Sant Andreu, amb capacitat per a atendre 30 joves cada curs. A partir del mes de setembre de 2022, el servei incrementarà la seva oferta de places fins a un total de 45 joves per curs amb la incorporació de l'equipament de l'Espai Jove Les Basses, al districte de Nou Barris.

❖ Impuls programes petita infància

L'objectiu d'aquesta àrea es Impulsar una política pública municipal integral per a la petita infància que avanci en la universalització, diversificació i articulació de recursos per a l'educació i criança dels infants dels 0-6 anys, equitativa i de qualitat amb

escoles bressol i més enllà i alhora situar l'educació i la criança com estratègia clau per reduir les desigualtats educatives, socials i de gènere. Aquest objectiu i les accions corresponent es deriven de la mesura pla per l'educació i la criança de la petita infància 2021-2024.

Millora de les Escoles Bressol del districte

Entre les mesures per avançar en l'atenció educativa dels infants menors de 3 anys i per aprofundir en la equitat, es preveu l'increment del número d'escoles bressol al territori. Nou Barris disposa en l'actualitat de 13 EBM i 1 de la Generalitat. Aquestes no arriben a cobrir tota la demanda pública d'escola bressol.

En aquesta línia hi ha la previsió d'obrir dues noves escoles bressol al districte, una en construcció a Trinitat Nova i l'altra a Can Carreres barri de la Guineueta/Can Peguera. Amb aquesta proposta oferim a les veïnes del territori un total 174 noves places. També s'iniciarà el projecte de una nova escola bressol al Districte al barri de Vilapicina.

Espais de Criança Municipal

Els espais de Criança Municipal són espais de benestar i creixement, acollidors i segurs per als infants i les seves famílies. L'objectiu és oferir un entorn que estimuli els aprenentatges, i l'autonomia dels infants i alhora trenqui amb la solitud que viuen moltes mares i avies/is amb pocs suports en la criança, afavorint l'enxarxament entre elles i l'enfortiment de la comunitat.

S'ofereix un entorn educatiu i de socialització que estimula a través del joc i l'exploració de l'espai, possibilitant la descoberta i la relació amb els adults de referència.

A Nou Barris, i dins d'aquest marc, hi ha una gran tasca que fan les entitats que ofereixen espais familiars en diferents horaris. Disposem de 7 espais familiars. L'Ajuntament ofereix un espai familiar a la EBM el Torrent i, durant aquest curs 2022, s'iniciaran dos nous espais familiars. Un estarà ubicat a l'EBM Trinitat Nova, amb l'impuls del Pla de Barris, que donarà el servei en horari de tarda, i l'altre al nou equipament de l'Ateneu la Bòbila al barri de Porta. La seva oferta serà en horari de matins i una tarda per a nadons.

Patis oberts d'Escoles Bressol

Les escoles bressol es sumen al programa de patis oberts amb l'objectiu d'oferir als infants de fins a 6 anys un espai de lleure, joc i cultura al aire lliure on, conjuntament amb el Consorci de Biblioteques, es treballen propostes culturals. També es posa a disposició una mini biblioteca per part de la bressol per fer préstecs *in situ*. Aquests patis compten amb monitoratge per afavorir el desenvolupament d'aquestes activitats.

A Nou Barris comptem, des d'aquest curs (2021-2022), amb un pati obert a l'EBM Ralet. Properament i dins d'aquest curs escolar s'obriran els patis de EMB el Vent, l'ampliació de patis oberts a l'escola del Turó i a partir del curs vinent (2022-2023), en estudi altres possibilitats

Projecte Singular: Programa d'atenció a la petita infància i les seves famílies

S'impulsa a la Zona Nord el programa d'atenció a la petita infància i les seves famílies. Aquesta iniciativa vol garantir i afavorir un creixement saludable dels infants d'entre 0 i 6 anys en tots els àmbits del seu desenvolupament, així com oferir a les seves famílies, des de l'etapa prenatal, eines i recursos per a que això sigui possible. Al mateix temps, s'ha de garantir sempre una mirada on hi estigui present la igualtat de gènere, la criança compartida, les noves masculinitats i la interculturalitat. Aquest programa també inclou un ampli ventall de propostes a l'estiu a l'espai públic que afavoreixen un lleure educatiu en família, de qualitat i que promou els vincles comunitaris.

❖ Impuls del lleure educatiu i les activitats extraescolars amb lògica superació de Desigualtats

Des del Districte es porta una línia d'actuació continuada en els darrers 6 anys per garantir el lleure en diferents etapes del vida dels infants.

El nostre objectiu és garantir activitats extraescolars diverses, de qualitat i accessibles a tots els infants i adolescents de la ciutat, impulsant un sistema de beques per fer-les accessibles, en un marc de col·laboració i de objectius compartits entre administracions i teixit social.

Es defineixen tres línies: els casals infantils i ludoteques, els casals dels període de vacances, l'oferta d'activitats extraescolars.

Casals Infantils

Els casals infantils i ludoteques municipals estan adreçats a la població infantil de 3-14 anys amb l'objectiu d'educar en el lleure a través del joc i l'activitat lúdica, involucrar a les famílies en aquest procés, transmetre valors i ajudar-los a descobrir i estimar el seu entorn social.

El Districte compta amb un total de 7 casals infantils i 2 ludoteques que desenvolupen la seva activitat durant les tardes de l'any. Al mes juliol la seva activitat es trasllada al matí. En el context post-pandèmic s'han incrementat actuacions de les ofertes els mesos de juliol i d'agost per tal de donar serveis a infants, adolescents i joves en diferents projectes amb activitats basades en el joc i l'activitat lúdica participats per les

entitats. Aquests compten amb el suport del Districte; es donarà continuïtat fins a l'any 2024. Alguns exemples són els programes Mima't al Sol i Educarts als barris de Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona, al mes de juliol.

Cal destacar també la cobertura que s'ha fet en petita infància i en infància durant el mes d'agost del 2021 i que tindrà la seva continuïtat els propers 3 estius. **50 places per infants de 3 a 5** al Casal a l'escola Víctor Català, i a la Zona Nord i 210 per infants de 6-12 fins als mateixos àmbits i a Verdun.

Altres accions iniciades en aquest àmbit, conjuntament amb el Consorci de Biblioteques i el suport del Pla de Barris, són els programes a la Biblioteca dels barris de la Zona Nord i Roquetes que es van iniciar al mes d'agost del 2021.

Per assegurar la participació d'infants es dona suport econòmic mitjançant beques i es treballa conjuntament amb els serveis socials del territori amb l'objectiu de que cap família amb diferents graus de vulnerabilitat quedi exclosa d'aquestes activitats. La majoria són gratuïtes i recolzades pel Districte i pel Pla de Barris.

Impuls extraescolars

Estudi per l'activació de beques per a la pràctica extraescolar d'activitats artístiques, culturals, científiques i tecnològiques per tal d'obrir i diversificar l'accés a les activitats de tardes, aquestes complementaran les ja existents en l'àmbit de l'esport en aquells en els barris en lògica de superació de les vulnerabilitats econòmiques que impedeixen aquests tipus d'activitats.

Aquest curs 2021-22 i dins del marc de Pla de Barris s'ha implementat el programa Menjallibres 2.0, projecte lúdic-educatiu que cerca el foment i gust per la lectura, la millora del llenguatge oral i de la llengua vehicular en infants de 7-9 anys amb l'objectiu de potenciar el seu desenvolupament educatiu, afectiu i social.

També, des del mes de març, s'està oferint un treball de col·laboració amb les escoles per ampliar les seves ofertes d'activitats extraescolars. S'han generat propostes vinculades a la cultura i tecnologia: ús de pantalles digitals i xarxes socials a Roquetes-Verdun; arts escèniques (Educarts a la Zona Nord); l'esport i/o el reforç que es treballen conjuntament amb AFA i o centres escolars. Recentment s'està desplegant a tots els territoris de Pla de Barris.

❖ Accions dirigides a adolescents i Joves

Hi ha una sèrie d'actuacions al districte fomentades per diferents entitats i moviments del territori a les que Districte dona suport, com són el Camp de Treball de Torre Baró i

Roquetes organitzades per la Fundació Jovent, i les organitzades a Verdun Roquetes per la Fundació Pare Manel, així com totes les activitats de Franja.

Fruit de l'elaboració de l'Estratègia per promoure l'èxit educatiu d'infants i joves de Nou Barris, s'ha detectat una mancança en les intervencions a la franja d'edat 14 a 25 anys i s'han iniciat una sèrie d'actuacions tant a l'estiu com de repensar els temes dels moments de transició entre etapes formatives com al incorporació al món laboral.

Patis oberts a l'estiu

Es donarà continuïtat a la iniciativa començada aquest 2021 a una programació d'activitats dinamitzades i adreçada a adolescents i joves d'entre 12 i 18 anys els mesos de juliol i agost amb l'objectiu de vincular als adolescents i joves en les activitats i recursos cívics i culturals del seu territori. L'experiència es va implementar al barri de la Prosperitat i s'està valorant la inclusió d'algun altre barri. Es seguirà fent al INS Nou Barris.

S'ha engegat el projecte pilot al INS Barcelona-Congrés de dinamització de tardes més enllà de l'oferta d'extraescolars, buscant generar un espai de trobada i oci per a l'alumnat del centre, des d'on poder treballar les seves necessitats i inquietuds, així com impulsar projectes o iniciatives que parteixin dels interessos dels/les joves.

L'Espai Jove les Basses

Aquest equipament està sotmès a un procés de canvi per esdevenir el punt de referència de les polítiques de Joventut al districte de Nou Barris.

Els punts en transformació que es volen incloure al nou desenvolupament de les activitats que es faran a l'Espai són:

- Obertura de l'espai al mes d'agost, arran de la bona acollida de la prova pilot l'agost del 2021, en el que l'espai es va posar a disposició d'adolescents i joves dinamitzats per un equip d'educadors d'accés lliure i on es van desenvolupar diferents activitats consensuades amb els participants. L'ampliació de les activitats també s'estendrà en el període de vacances lectives.
- Impuls de la vessant socioeducativa de l'Espai Jove, el qual integrarà en el seu equip i projecte, el Punt d'Informació Juvenil del districte a partir del setembre del 2022, coincidint amb l'inici del nou contracte de la gestió de l'equipament.
- Impuls d'un nou projecte d'animació juvenil propi, amb la creació d'un nou servei de dinamització específic per al col·lectiu adolescent (12-16 anys), oferint espais d'acompanyament i escolta per als/les adolescents. Inici curs lectiu 22-23.
- Obertura de l'espai al públic proper del territori amb mirada comunitària i organitzant-hi activitats.
- Elaboració del seu PIVE (Projecte Integral i Vertebrador de l'Espai jove) durant el curs 2022-23, el qual dotarà el projecte de línies estratègiques a partir d'un procés participatiu del jovent i els agents clau.

- Espai de participació i escolta on adolescents i joves pugui manifestar les seves necessitats i inquietuds a fi de donar millor resposta a les seves necessitats.

Dinamització socioesportiva en espai esportius al carrer

El districte de Nou Barris disposa de dos equips de dinamització socioesportiva i mediació en espais esportius oberts. Aquests equips es troben en tres espais diferents: les Pistes Poliesportives Antoni Gelabert (Roquetes-Verdum), el Campillo de la Virgen (Torre Baró) i el Parc de l'Aqüeducte (Ciutat Meridiana). Aquests dos últims, els quals han estat inclosos recentment.

El projecte de dinamització socioesportiva ubicat als barris de la Zona Nord del districte s'inicia el juliol del 2021, coincidint amb la inauguració d'aquests dos espais: un de caràcter més lúdic i d'esbarjo (Parc de l'Aqüeducte), i l'altre de caràcter més esportiu (Campillo de la Virgen). En el marc d'aquest projecte es promou i dinamitzen activitats esportives, així com la convivència i la salut, a partir de l'esport com a activitat d'oci saludable i inclusiu. **De cara al 2022 està previst ampliar l'horari i els recursos d'aquest servei a la Zona Nord.**

6.4 Innovació social i Digitalització

La pandèmia de la Covid-19 ha evidenciat les mancances i la necessitat de desenvolupar i aprofundir en el coneixement i usos de les tecnologies digitals per afavorir l'autonomia de les persones i la seva inclusió social. El present i futur estan cada cop més travessats per la seva dimensió virtual i això requereix una intervenció des de l'equitat. Els processos de digitalització en cap cas poden suposar un reforç de les desigualtats socials. Per això aquesta mesura incorpora un seguit d'accions per combatre la bretxa digital.

La bretxa digital, per tant, no només és un dels factors que determinen la situació socioeconòmica de les persones, també afecta la capacitat de les persones a exercir els seus drets de ciutadania. És important, en conseqüència, situar la tecnologia més enllà que una eina i considerar-la un dret de la ciutadania. Avui en dia, patir una desconexió digital implica:

- No tenir accés a informació imprescindible per a la vida autònoma
- Una dificultat afegida per demanar un ajut social al qual tens dret
- un entrebanc per a la inserció sociolaboral
- altres factors que minven la igualtat d'oportunitats.

per a fer-hi front sorgeixen un conjunt d'iniciatives com:

Projecte Connectem Barcelona per reduir la Bretxa Digital

Aquest projecte és una prova pilot d'inclusió social digital que està actualment en període d'execució i que està previst que s'allargui fins a juny del 2022. Respon a una de les necessitats detectades en l'àmbit de l'accés a la connexió a internet, telèfon mòbil o ordinador on la mitjana del Districte amb el de la resta de la ciutat fa evidenciar un major impacte de la bretxa digital a Nou Barris. És un projecte que facilita la connexió i l'accés a dispositius digitals a famílies en situació de vulnerabilitat. També posa en marxa activitats designades a la capacitat de col·lectius específics afectats per aquesta realitat: persones en una situació socioeconòmica complexa, persones amb discapacitat o infància i joventut.

El mètode de detecció s'ha realitzat mitjançant la col·laboració amb els centres educatius i socials, també cal remarcar que tots els dispositius ja siguin donacions, reutilització o cessió s'han fet amb una visió inclusiva i per això s'han inclòs dispositius perifèrics per l'accessibilitat de persones amb discapacitat.

Aquest projecte està radicat al barri de Trinitat Nova amb un propòsit mínim de 250 famílies. El primer trimestre es tanca amb 277 persones beneficiàries que han rebut els materials i ja disposen d'un ordinador portàtil de qualitat i la connectivitat adequada.

Projecte SocialRoam

Dins del marc del projecte Connectem Barcelona, l'objectiu del projecte SocialRoam és el de cobrir les necessitats de connectivitats de persones en situació de vulnerabilitat a través de xarxes wifi compartides. Estem parlant de la vulnerabilitat creada pel no accés als recursos digitals per manca de recursos econòmics. Partint dels models de compartició de connectivitat com l'èxit EduRoam, per l'àmbit universitari, aquest projecte planteja que les entitats socials, comerços i altres agents territorials, incloent els municipals, puguin posar a disposició la seva connectivitat per a que aquesta arribi a les llars que no en tenen.

Està previst que tingui un primer desplegament al barri de la Trinitat Nova.

Projecte de suport digital

Dins de la Taula de Salut de Porta, al juliol de 2021, el Districte ha implementat un *Suport en Tramitació Telemàtica* per ajudar a ciutadania a fer tràmits administratius i reduir la bretxa digital. Estarà operatiu mínim fins al 31 de març de 2022. El servei s'ofereix en dos equipaments municipals: el Casal de Gent Gran Casa Nostra i Centre Cívic Can Verdager. Tant aquesta acció com la dels grups de suport emocional, està inspirada en accions integrades en el projecte XARSE (Xarxes de Resposta Sòcio-Econòmica) del que es parla a continuació.

Al novembre de 2021, s'ha implementat la figura de *Suport en la Tramitació Telemàtica* al Centre Cívic Torre Llobeta, operatiu mínim fins al 31 de març de 2022.

Bretxa Digital al Pla de Barris

En matèria de contribució a la reducció de la Bretxa digital, el Pla de Barris intervé des de tres focus:

- La millora de la connectivitat en equipaments públics de concurrència pública, contribuint a reforçar la dotació de wifi municipal d'altres prestacions.
- La capacitat de les persones en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, ja sigui a través de la XARSE (Xarxa de Resposta Socioeconòmica que funciona a Turó de la Peira, la Prosperitat, Trinitat Nova i Zona Nord) o bé mitjançant accions de formació en col·laboració amb entitats i col·lectius de la xarxa comunitària dels barris objecte d'intervenció.
- La cessió d'equips tecnològics i la capacitat en el seu ús en col·laboració amb entitats especialitzades i col·lectius que atenen a persones en situació de vulnerabilitat. Aquest projecte, en clau prova pilot, es pretén iniciar a Verdum i Zona Nord.

Destaca la posada en marxa de la XARSE com a eina d'acompanyament a l'accés d'ajudes i serveis que permeten aprofundir en la garantia de drets.

6.5. Dret al Treball

El dret al treball assegura un accés als recursos econòmics que permeten construir trajectòries vitals dignes. La defensa de l'accés a un treball digne i amb qualitat és un dels principals objectius de les polítiques d'ocupació de l'Ajuntament de Barcelona.

La promoció de l'ocupació i el treball és una de les prioritats dins el marc de les polítiques de reactivació econòmica municipals. S'estan promovent el foment de l'ocupació mitjançant diversos dispositius formatius, d'orientació o de capacitat, d'entre altres, per donar resposta a la necessitat d'inserció sociolaboral que requereix una part important de la població del districte que troba més dificultat en accedir al mercat del treball.

Els Plans de Desenvolupament Econòmic de Proximitat (PDE) han suposat reconstruir l'aposta de la ciutat per les polítiques d'ocupació. En el PDE del període 2016-2020 es va generar al districte el punt d'atenció integral de Barcelona Activa (Nou Barris Activa) que ara s'exportarà a d'altres districtes demostrant, doncs, la seva oportunitat i apuntant un model d'èxit en la territorialització de les polítiques. La posada en marxa del dispositiu permet consolidar i ampliar algunes de les seves funcions pels veïns i veïnes del districte, i en aquest sentit s'orienten les mesures noves que s'aniran incorporant.

En aquest sentit, l'aposta és clara i Nou Barris ja compta amb el segon Pla de Desenvolupament del Districte 2020-2024 que marca les bases per enfortir el teixit productiu i econòmic del districte i continua apostant per aquelles línies que permeten acompanyar l'accés a l'ocupació. Les mesures que es detallen a continuació estan doncs també recollides al PDE 2020-2024.

Barcelona Activa a Nou Barris - Finestra única

Barcelona Activa té una sèrie de recursos al Districte en l'àmbit de la inserció laboral. De cara al 2022 es vol continuar oferint diferents serveis ocupacionals, posant en marxa un model integral de recursos ocupacionals a Nou Barris que es traduiria en el concepte de “finestreta única d'ocupació de Nou Barris”. Aquests serveis van dirigits preferentment amb a col·lectius amb majors dificultats d'inserció sociolaboral; especialment el jovent i les dones.

Sota el concepte de finestra única s'ofereix un servei d'atenció integrat, en el que la persona en situació d'atur o que vol millorar la seva ocupabilitat resident en el districte, podrà disposar d'una atenció i acompanyament a la inserció. Aquest nou model implica que hi haurà recursos d'atenció als barris que fins ara no existeixen, on la persona serà atesa pel recurs més proper al seu barri, i que des d'aquest es farà l'acompanyament als diferents programes i serveis que el model integral ofereix. Cal destacar, també, que en aquest model es continuarà treballant amb la resta de recursos ocupacionals del teixit social i comunitari del territori, amb la visió d'oferir un mapa conjunt d'increment de l'ocupabilitat i d'acompanyament a la inserció. Això es farà integrant els recursos de Nou Barris activa, de Treball als Barris i de Pla de Barris.

Cal destacar que el marc de referència de les mesures d'ocupació queden recollides en el 2on Pla de Desenvolupament Econòmic de Nou Barris, el marc estratègic que guia l'orientació de les transformacions en l'àmbit laboral i econòmic del districte.

Programa LÀBORA

El Programa Làbora treballa per al foment de l'ocupació i apropa a les persones en situació de vulnerabilitat al mercat laboral. El projecte facilita que empreses i entitats tinguin accés a una borsa de candidatures en què trobaran la persona que millor s'ajusta a les seves necessitats de contractació laboral. L'orientació, la formació i l'acompanyament que es fa de cada persona, sempre seguint els criteris d'ocupació per competències, són la garantia del seu èxit.

Al districte de Nou Barris hi ha 5 punts Làbora des d'on s'atenen a les persones derivades dels 5 CSS: el punt Làbora Formació i Treball amb dues orientadores, el punt Làbora Mercè Fontanilles amb dues orientadores i el punt de Salta Ared amb una orientadora.

El 2022, s'incorporarà un punt específic Làbora situat a Nou Barris: Tastet d'Oficis, programa d'acompanyament socioeducatiu, prelaboral i d'inserció comunitària per a joves de 16 a 22 anys.

Projecte Integral amb Contractació (PIC)

Els Projectes Integrals amb Contractació són programes que ofereixen contractació laboral i formació a persones en situació d'atur, per tal de facilitar la seva re-entrada al mercat laboral. En alguns casos, en funció del col·lectiu, poden suposar la primera experiència laboral. Per fer-ho, aquests programes combinen la formació en les

competències més demandades en el mercat, amb la realització en el marc d'un contracte, habitualment de sis mesos, d'una tasca laboral d'interès social.

Aquests programes estan enfocats a persones aturades residents a la ciutat de Barcelona, inscrites com a demandants d'ocupació al SOC, prioritzant a aquelles que tenen especials dificultats per a incorporar-se al mercat de treball:

- Menors de 30 anys
- Majors de 40 anys que portin més d'un any a l'atur
- Prioritàriament, persones que hagin exhaurit la prestació per desocupació i/o el subsidi

Pla de foment d'ocupació juvenil 2020 – 2023

Arran del impacte de la covid-19 s'ha observat un impacte intens dels ERTO, l'atur i la precarietat laboral en població jove .

Fent front a aquesta realitat, el Nou Pla de foment de l'ocupació juvenil inclou un paquet de mesures amb l'objectiu de millorar la qualificació professional i la inserció dels i les joves. Pel que fa el pla d'ocupació juvenil, s'estructura en els següents 4 àmbits d'actuació: Assessorament, orientació i acompanyament; capacitació i formació tenint presents quins són els sectors econòmics emergents; foment de la contractació digna, l'emprenedoria i manteniment de l'activitat; Atenció al jovent en situacions de vulnerabilitat reforçant alguns programes específics.

6.5.5 Cibernàrium de Nou Barris

El Cibernàrium neix amb la intenció de donar formació i capacitació, Té la voluntat d'acostar els serveis d'aprenentatge tecnològics al nostre territori amb el propòsit de pal·liar aquestes mancances que accentuen les desigualtats.

Es té la voluntat de ser capdavanter en dur a terme els reptes de futur i això comporta la total inclusió de les noves tecnologies a la vida quotidiana dels nostres veïns i veïnes. També en termes d'ocupació perquè a més coneixements i formació, més igualtat d'oportunitats per accedir a llocs de treball amb valor afegit, millor remunerats i per tant reduir desigualtats no només en termes demogràfics i també de gènere, per la encara poca presència femenina al món de la innovació i la tecnologia.

En els pròxims anys la tecnologia ha d'esdevenir una eina que ajudi a superar desigualtats tant en l'àmbit personal, laboral i empresarial. Aquesta estratègia s'insereix dins de les prioritats del Pla de Desenvolupament Econòmic de Nou Barris 2021 – 2024. Des de que el Cibernàrium està en funcionament ha atès a 2.000 joves del conjunt de la ciutat, on s'ha fet ús de les següents eines:

- Consolidació i extensió de l'oferta d'Aules Virtuals, formació en format webinar desplegada en el marc de la crisi COVID-19. Així, l'oferta de Capacitació Digital de Cibernàrium en tres formats:
- Presencial
- Aula Virtual: formació online síncrona amb 268 activitats diferents, de les quals 45 són noves des del 2021. Formació online asíncrona: + de 200 cursos i continguts e-learning accessibles de forma permanent.

- Posada en marxa de diferents cicles de MasterClass: Humanisme Digital, Innodiàlegs i un cicle sobre tecnologia,
- Comunicació i mitjans, impulsat en col·laboració amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya.
- Upskilling: capacitat addicional en clau tecnològica al perfil professional per a equips tècnics professionals (tutors / tutores) per tal que puguin dur a terme les activitats en format virtual

Regularització de persones en situació administrativa irregular

Una de les línies centrals del Pla de Barris 2021-2024 és el desenvolupament d'un **programa específic de formació i regularització per a persones en situació administrativa irregular centrat en l'àmbit de les cures**, amb la intenció de combatre la feminització de la pobresa i dignificar el sector de la prestació de cures a la ciutat. La previsió d'inici és el segon trimestre de 2022 i es preveu una durada de 2 anys. Aquest programa, que es duu a terme amb la col·laboració de Barcelona Activa, és l'evolució del programa pilot de regularització desenvolupat al Pla de Barris 2016-2020 on les 10 persones participants han aconseguit regularitzar la seva situació i estan treballant actualment.

Aquest projecte es complementa amb un programa de característiques semblants però adreçat a persones en situació administrativa regular.

Programa convalidació d'estudis no universitaris

El seu objectiu és aconseguir millors oportunitats en la recerca d'ocupació. També dins d'aquesta línia es farà acompanyament per l'acreditació de competències professionals. Cal destacar l'aposta per combatre la feminització de la pobresa així com per ampliar la formació ocupacional d'aquelles persones que es troben en situació d'atur o precarietat laboral així com en situació administrativa irregular. En tot allò vinculat al dret al treball, el Pla de Barris segueix els objectius marcats pel Pla de Desenvolupament Econòmic de Districte 2020-2024 (PDE), document vigent que estableix els principals eixos d'intervenció en aquesta matèria.

En línia amb la primera edició del Pla de Barris, es reforça el servei de suport i orientació laboral, ampliant la seva actuació dels barris de Trinitat Nova i Vallbona o va començar a Verdum, Turó de la Peira, Can Peguera i la Prosperitat.

7. Governança

La governança del Pla d'Acció es proposa emmarcar-la en les tasques i objectius d'acció de la taula d'Acció Social de Nou Barris creada passat mes de febrer.

7.1. Taula d'Acció Social

Les Taules d'Acció Social (TAS) són espais de col·laboració, coproducció i de treball en xarxa d'actors públics i de la iniciativa social del territori que es disposen a treballar conjuntament per identificar i fer front els principals reptes socials (transversals o sectorials) que té plantejats el territori. Al districte de Nou Barris, aquesta es va presentar i constituir el passat 24 de febrer.

La Taula d'Acció Social de Nou Barris té aquesta finalitat, per tal de:

- Identificar els principals reptes socials del territori, establir prioritats d'actuació anuals i fer-ne el seu impuls i seguiment.
- Establir un mapa de les entitats d'acció social al Districte.
- Compartir coneixements sobre l'actuació de les entitats i l'Ajuntament en matèria d'acció social: analitzar les pràctiques existents i proposar-ne de noves.
- Buscar i establir formes de col·laboració i sinergia entre les entitats i entre les entitats i l'Ajuntament en matèria d'acció social, i de manera específica promoure i establir la coproducció entre l'Ajuntament i les entitats socials com a principal objectiu de la TAS.
- Promoure la creació o ampliació de les xarxes d'acció que es considerin necessàries i possibles entre les entitats, l'Ajuntament i d'altres serveis de l'administració pública; vetllar per la seva coordinació i actuacions sinèrgiques.

La TAS també està pensada per establir una coordinació amb l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva a nivell de ciutat i regió metropolitana, per tal de:

- Conèixer de manera més integral la realitat social de la ciutat i metropolitana, així com les bones pràctiques que es desenvolupen.
- Aprofundir en l'aprenentatge de metodologies i bones pràctiques del treball en xarxa.
- Implicar-se en l'establiment d'estratègies i plans d'acció a nivell de ciutat i metròpoli.
- Coordinar l'actuació social a nivell de ciutat i metròpoli, d'acord amb la interconnexió de les condicions socials i els moviments de població.

L'estructura que es considera possible i desitjable per a la TAS de Nou Barris és la següent:

I el Pla de treball pel proper any que es proposa és el següent:

En relació al Pla d'Acció Social:

- Donar el vistiplau del Pla d'Acció Social del districte i promoure la seva aprovació.
- Establir els procediments pel seu impuls i seguiment.
- Realitzar una primera avaluació i reprogramació, si s'escau, al cap d'una any des de la seva aprovació.

En relació al treball de xarxa:

- Identificar els actors socials de cada territori, principalment els actors del Districte i les persones responsables que tinguin l'interès i la voluntat de desplegar el treball en xarxa.
- Registrar el nombre d'entitats que treballen en el territori i classificar-les per tipologies.
- Conèixer el mapa de treball en xarxa en el territori; identificar el nombre de xarxes socials existents i plantejar les que es consideri adients de crear.
- Generar un punt de trobada o de connectivitat entre l'Ajuntament i les entitats socials en unes temàtiques d'interès comú.

- Aprofundir en el coneixement i possible col·laboració en els projectes desplegats pels membres de la Taula en el territori.

7.2. Governança interna

Seguint el plantejament multidimensional d'aquest Pla d'Acció Social, també es constituirà l'espai i els mecanismes de gestió adients per tal de poder dur a terme un seguiment i avaluació dels programes, projectes i actuacions dels àmbits de l'acció social.

Aquest espai incorporarà representants del Districte i de les diferents àrees implicades:

- Gerència del Districte
- Consellera d'Acció Social
- Direcció Territorial de Serveis Socials
- Direcció Serveis a les Persones i Territori
- Direcció Oficina d'Habitatge
- Barcelona Activa
- Pla de Barris a Nou Barris
- Altres

El seguiment i avaluació del Pla d'Acció Social també es durà a terme mitjançant un informe anual de valoració de les principals actuacions al districte.

8. PRESSUPOST

El **PRESSUPOST TOTAL** destinat a aquesta mesura es de **90.107.871 €**

- Pressupost provinents de plans de ciutat amb impacte directe al districte: 57.978.839 €
- Pressupost d'accions endegades directament des de districte: 20.427.432 €
- Pressupost de Pla de Barris destinat a mesures en l'àmbit de l'acció social i l'habitatge: 11.701.600 €

Nota. En aquesta mesura no estan comptabilitzades les inversions i despeses corrents corresponents a les accions que deriven del Pla de Desenvolupament Econòmic de districte 2021-2024 i de la Mesura de Salut, Salut Mental i Cures 2021-2024.